

گفتار حکیمانه را هر جا دیدید اخذ کنید

آیت الله جوادی آملی در شرح هفتاد و نهمین کلمه قصار نهج البلاغه گفت: گفتار و نوشتار حکیمانه را هر جا دیدید اخذ کنید، نگاه نکنید که گوینده این کلمه حکیمانه خود عمل می‌کند یا عمل نمی‌کند.

آیت الله جوادی آملی در شرح هفتاد و نهمین کلمه قصار نهج البلاغه گفت: گفتار و نوشتار حکیمانه را هر جا دیدید اخذ کنید، نگاه نکنید که گوینده این کلمه حکیمانه خود عمل می‌کند یا عمل نمی‌کند.

به گزارش خبرگزاری مهر، آیت الله جوادی آملی در جلسه درس اخلاق خود، در ادامه سلسله مباحث شرح نهج البلاغه حضرت امیر(ع) به شرح هفتاد و نهمین کلمه از مجموعه کلمات قصار نهج البلاغه پرداخت و گفت: حضرت فرمود: «خُذِ الْحِكْمَةَ أَتَى كَأَنَّ قَابَ الْحِكْمَةِ تَكُونُ فِي صَدْرِ الْمُتَأَفِّقِ فَتَلْجُلُ فِي صَدْرِهِ حَتَّى تَخْرُجَ فَتَسْكُنَ إِلَى صَوَاحِبِهَا فِي صَدْرِ الْمُؤْمِنِ»؛ کلمات حکیمانه، رفتار حکیمانه، گفتار حکیمانه، نوشتار حکیمانه را هر جا دیدید اخذ کنید، نگاه نکنید که گوینده این کلمه حکیمانه خود عمل می‌کند یا عمل نمی‌کند.

وی در ادامه گفت: اینکه فرمودند: «انْظُرْ إِلَى مَا قَالَ وَ لَا تَنْظُرْ إِلَى مَنْ قَالَ»؛ این فقط در مسائل علمی است، اما در مسائل تربیتی اگر کسی بخواهد دیگری را اسوه خود قرار بدهد و به او دل بسپرد، در آنجا هم مسئله «انْظُرْ إِلَى مَا قَالَ» مطرح است و هم مسئله «انظر الى من قال»؛ هم ببیند که چه گفت، هم ببیند که چه کسی گفت.

این مفسر قرآن با اشاره به آیات نورانی قرآن کریم خاطرنشان کرد: در قرآن فرمود (قَلَيْطُظَرُ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ)؛ یعنی انسان وقتی کنار سفره نشست، غذای خود را نگاه کند که سالم است یا سالم نیست؟ مسموم است یا مسموم نیست؟ در ذیل این آیه روایتی از امام(ع) آمده که درست است این طعام ظاهری، مشمول آیه است اما منظور از طعام، تنها غذای ظاهری نیست، علم، غذای روح است و انسان علمی که فرا می‌گیرد را نیز باید ببیند از کدام دهن و از کدام قلم نشأت گرفته است، بعضی از اذهان، گفتارها، رفتارها و نوشتارها به قدری حق و زیباست که خدا به آنها قسم یاد می‌کند: (ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ) اما همه گفتارها و رفتارها و نوشتارها اینگونه نیستند لذا انسان باید در این زمینه دقت کند.

آیت الله جوادی آملی افزود: حضرت در اینجا فرمود آنچه که مربوط به باید و نباید یا بود و نبود مطلب علمی است، از هر راهی که شنیدید آنها را بگیرید، اگر یک صنعت، صنعت خوبی است، نباید گفت حالا چون فلان کشور کافرنند ما چرا این صنعت را از آنها بگیریم؟! این علم، این صنعت، این هنر برای جامعه نافع است. ما که نمی‌خواهیم از نظر سیره عملی خود را به آنها بسپاریم. لذا «خُذِ الْحِكْمَةَ أَتَى كَأَنَّ» ولو گوینده خود عمل نکند.

این استاد اخلاق در بخش دیگری از سخنان خود ابراز داشت: حضرت نفرمود ارزش هر کسی به علم اوست، علم چیز خوبی است اما ارزش هر کسی به هنر اوست، هنر چیست؟ هنر، نفع رساندن و کار خیر کردن است؛ هم فعل حسن و هم احسان «قِيَمَةُ كُلِّ امْرِئٍ مَا يَحْسِنُهُ» اینکه چقدر انسان می‌تواند به جامعه خیر برساند؟ گاهی یک عمل، کل جامعه را نجات می‌دهد یا یک حرف کل جامعه را نجات می‌دهد.

این مرجع تقلید در پایان سخنان خود گفت: بعضی از گناهان اند که کفاره مشخصی دارند، اما بعضی از گناهان هستند که هیچ چیزی کفاره آن نیست مگر یک اصل و آن اصل این است که «إِنَّ مِنَ الذُّنُوبِ ذُنُوبًا لَا يَكْفِرُهَا صَلَاةٌ وَ لَا صَوْمٌ قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَمَا يَكْفِرُهَا قَالَ اللَّهُمُّمُ فِي طَلَبِ الْمَعِيشَةِ»، فرمود هر گناهی را که با نماز و روزه حل نمی‌کنند، بعضی از گناهان هستند که کفاره آنها فقط به فکر مردم بودن است؛ کوشش و تلاش، فکر و فهم، که من چگونه این مشکل مملکت را حل کنم، با اینکه همه چیز در این مملکت هست چه کنم که عده ای نزدند؟ چه کنم که عده ای اختلاس نکند؟ راه را چگونه بر غارتگران ببندم؟ چقدر این کلام مبارک است!